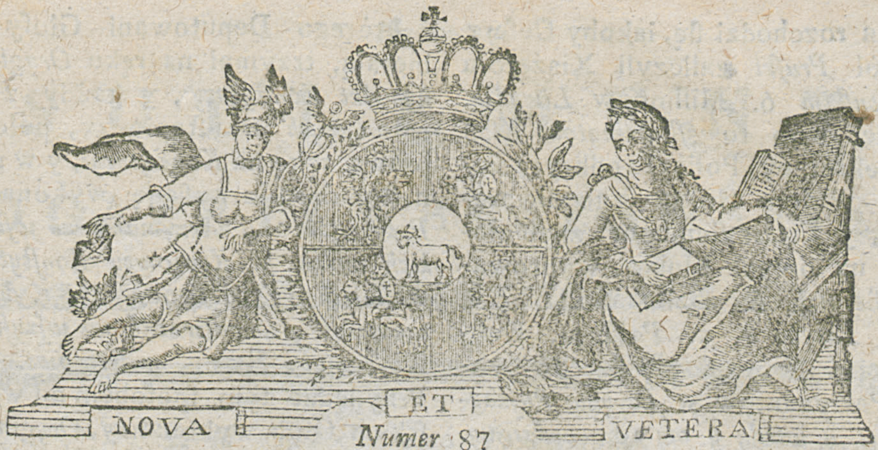

Numer 87

GAZETA WARSZAWSKA

W SOBOTĘ DNIA 29. PAŹDZIERNIKA ROKU 1791.

Z Warszawy d. 29. Października.

SESSYA SEYM: CCCCLXXXV.

Dnia 25. Października.

Po Zagaieniu Seſſyi przez JP. Marſzałka Konf: Kor: czytał JP. Sekretarz Seym: Proiekt Opisu *Kommiſsyi Skarbowey*; po którego przeczytaniu, wielu JJ. PP. Seymuiących zabierało Głoſy, czyniąc ſwoie uwagi nad niektóremi Artykułami tego Proiektu, z żądaniem przytym, ażeby ieſzcze ten Proiekt (ile już po naſtąpionym złączeniu Skarbów) w niektórych mieyſcach był poprawiony y odmieniony przez *Deputacyą Konſtytucyiną*; na co powſzechna zaſzła zgoda.

Seſſyą Solwowano na Czwartek naſtępuiący na godzinę 10. to ieſt na dzień 27. Października.

Z Wiednia d. 5. Paździer: Wczora Ceſarzowa Jeymość z *Pragi* nazad powróciła. Od tego czasu iak JP. *de Noailles* Xiążęciu *de Kaunitz* donioſł o Króla ſwoiego przyięciu *Konſtytucyi*, publicznie prezentuie ſię znowu iak *Francuſki* Poseł.

Dawniey iuż iak przed tygodniem chodzą tu po ręku Kopie Liſtu Jmperatorowey *Roſſyiſkiey* piſanego do Ceſarza z oświadczeniem ſię, że Monarchini poczyta zawſze Jnteres *Chrześciańſkiego* Króla, za własny ſwóy Jnteres. Pokazuie ſię także y *Jnſtrukcya* teyże Monarchini dana ſwoim Posłom ku temuż zamiarowi. Ale gdy poźniey Król *Francuzow* Konſtytucyą przyiął, zaczym podług wſzelkiego do prawdy podobieńſtwa, wſpomnione owe Dokumenta, dalszych ſkutków mieć nie będą. Y tu po-

głoſka rozchodzi ſię, iakoby Ceſarz y Krol *Pruſki* zaliczyli Xiążętom *Francuſkim* 6. Millionów *Liwrow*.

Niedawno tu *Illuminatow Klub* od Sekretney Policyi odkryty zoſtał. Wzięto Oſoby iego do areſztu, y Cudzoziemcom znalezionym na owym Klubie, wyprowadzić ſię z Kraiu rozkazano.

Z Paryża d. 3. Paździer: Emigranci z Zagranicy piſzą do ſwoich Partyzantów w *Paryżu*: *Ruſzaycie ſię! a wtedy y my przybędziemy.* Jch Partyzanci w Kraiu odpisuią im: *Przybywaycie, a wtedy my ſię ruſzemy.* Cała zatym rzecz, iako ſię pokazuie, zależy na tym, kto pierwſzy krok uczyni.

Z Paryża d. 7. Paździer: Práwodawcze Zgro: Naro: Sessya d. 4. Pażd: Po długim roztrząśnieniu względem ſpoſobu, iak *Deputowany* każdy ma wykonać Przyſięgę, dekretowano, że *Zgromadzenie* na nowo przez Aklamacyą y Jmieniem NaroduPrzyſięgę w ogulności pierwiey ma wykonać *Zyć wolnie lub umrzeć*, nim każdy z Deputowanych przyſięże w ſzczegulności. Jakoż Przyſięga ta pod wielkiemi ukontentowania oświadczeniami była wykonana. Dopiero 12. z nayſtarſzych Oſób *Zgromadzenia* udało ſię do Archiwów po *Oryginalny Akt Konſtytucyi*. Gdy *Oryginał Konſtytucyi*, przy Aſſyſtencyi rzeczonych Oſob przynieſiono (Archiwaryusz Pan *Camus* niosł ów Oryginał) powſtały wſzyſtkie Oſoby *Zgromadzenia*. Pan *Camus* wſzedſzy na wynioſłe mieyſce, z którego Deputowani Głoſy zabieraią, trzymał na ręku *Oryginalny Akt Konſtytucyi*, y każdy z *Deputowanych* przyſtąpiwſzy, położył prawą rękę na *Konſtytucyi*, y w głos naſtępuiącą ſprzyſięgę wykonał: — *Przyſięgam na utrzymanie ze wſzyſtkich moich ſił Koaiowey Konſtytucyi w leciech 1789. 1790. y 1791. dekretowaney, y na wierność we wſzyſtkim Narodowi, Prawu, y Krolowi.* Po Przyſiedze tym ſpoſobem od wſzyſtkich Oſób wykonaney, *Oryginalny Akt Konſtytucyi* wſpomnionym porządkiem do Archiwów nazad zanieſiono. Daley Prezyduiący przełożył, iż według Artykułu Konſtytucyi, *Narodowe Zgromadzenie Prawodawcze*, należycie iuż uformowane, powinno przez Deputacyą prosić Króla, ażeby przybywſzy do *Zgromadzenia* zagaił Seſſyą, y Punkta *Zgromadzeniu* do Deliberacyi podał. Wyznaczono zatym 60. Oſób na tę Deputacyą. Przed ſolwowaniem Seſſyi Pan *Cerutti* proponował, ażeby uroczyſte oświadczyć dziękczynienie tym dobrym Obywatelom, z których poprzedzaiące *Konſtytucyine* ſkładało ſię *Zgromadzenie Narodowe*, tym to Mężom odważnym, którzy w trzech nie ſpełna leciech, śrzód wielkich Burzy y Rozruchów zniſzczyli 14. Wieków bezprawia, y przygotowali 30, 40, 50, a może y ſetne Wielki Pomyślności y Uſzczęśliwienia. Proiekt ten, przez naſtępuiący Dekret przyięty zoſtał: „*Narodowe Zgromadzenie* będąc prze-

Numer 87.

SUPLEMENT
DO GAZETY WARSZAWSKIEY

W SOBOTĘ DNIA 29. PAŹDZIERNIKA R. 1791.

Z Warszawy dnia 29. Pazdziernika.

SESSYA SEYMOWA CCCCLXXXVI. *Dnia 27. Paździerńika.*

Po Zagieuiu Seſſyi przez JP. Marſzałka Seymowego, niektórzy z JJ. PP. Seymuiących dopraſzali ſię, ażeby, iako iuż w tygodniu Skarbowym, przyſtąpiono do roztrząſania Proiektów podanych względem *Królewſzczyzn.*

Jnni domagali ſię, ażeby wprzódy Proiekt Opiſu *Kommiſsyi Skarbowey* tylokrotnie w *Deputacyi Konſtytucyiney* poprawiany, był w Prawo przemieniony. Gdy na takowy Wnioſek iednomyślna zaſzła zgoda, czytał JP. Sekretarz Seymowy uczynione ieſzcze poprawy y odmiany w Proiekcie o *Kommiſsyi Skarbowey* przez *Deputacyą Konſtytucyiną;* po których przeczytaniu, y uczynionych ieſzcze niektórych uwagach przez JJ. PP. Seymuiąch, Proiekt cały Opiſu *Kommiſsyi Skarbowey* iednomyslnością w Prawo zamieniony zoſtał.

Czytał potym JP. Sekretarz uwagi ściągaiące ſię do przedaży *Krolewſzczyzn* podane przez JP. *Pinińſkiego* Poſła *Wołyńſkiego*, które do *Deputacyi Konſtytucyiney* ſą odeſłane.

Seſſyą Solwowano na dzień naſtępuiący na godzinę 10.

Z Wilna d. 20. Październi. Fenomena Zaćmienia Xiężycowego obſerwowane z dokładnością od tuteyſzych Aſtronomów dnia 12. Październ: przy piękney y ſtateczney pogodzie, ſą naſtępuiące, które do różności Merydyanów czyli Geograficzney długości mieyſc ſłużyc mogą bez omyłki. Początek Zaćmienia o godzinie 1. min: 42. z rana. Srzodek o godz: 3. min: 17. z rana, Koniec o godz: 4. min: 52. z rana. Wielkość Zaćmienia mierzona mikrometrem wynoſiła 9. y pół calów, na iakich dwanaście zwykli dzielić Aſtronomowie cały *diameter* Xiężyca. W ciągu tego Zacmienia były też obſerwowane z dokładnością pryncypalne Makuły Xiężyca wchodzące w umbrę y z niey wychodzące, mianowicie *Ariſtarchus, Heweliusz, Grimalduſ, Kepler, Plato, Kopernik &c.* Wſzyſtkie te obſerwacye porownane z rachunkiem Aſtronomów *Berlińſkich* znayduiącym ſię w tamecznych *Efemerydach*, daią zgodnie 48. minut w czaſie, za różnicę Merydyanów *Berlińſkiego* y *Wileńſkiego*, tak iako dawnieyſze obſerwacye Satelleſów Jowiszowych. JX. *Sieſtrzęcewicz* Arcybiſkup *Mohilowſki* raczył zaſzczycić przytomnością ſwoią te Obſerwacye, w których też ciągu przypatrywał ſię pierścieniowi *Saturna* będącego w bliſkości Xiężyca.

Z Ukrainy d. 15, Paźdz: Jeden z naywſpanialſzych w tych ſtronach Kościoł, koſztem JP. *Potockiego* Generała Artyleryi Koron: (przy ſtaraniu JX. *Krzyſztofowicza* Proboſzcza y OffICyała *Mohilowſkiego*, Kanonika Kated: *Kamieniec:*) dla pomnożenia Chwały Boſkiey, y zachęcenia Kupców Zagranicznych do oſiadłości w Kraiu naſzym, gdy w nagranicznym Mieście *Mohilowie* zoſtał dokończony; pomieniony JX. Proboſzcz odprawował Uroczyſtą tamże Jntrodukcyą Obrazu *Matki Boſkiey* przez Dyſtyngwowanych tamecznego Woiewodztwa Urzędników nieſłodanego, w Aſſyſtencyi licznych tegoż Woiewodztwa Obywatelów, Mieſzczan y Poſpolſtwa, przy dawaniu ognia przez Kawaleryą Narodową; gdzie też przez trzy dni trwało Nabożeńſtwo z Proceſſyami y Kazaniami od JJ. XX. *Bazylianów* mianemi. Przybywſzy potym na Generalną

swą Wizytę JX. *Tumanowicz* Arcybiskup *Lwowski Ormiański*, tenże Kościół (w przytomności z całey okolicy zebranych Obywatelów) Konsekrował y Mszą Wielką śpiewał; podczas którzy, Kazanie miał z zwykłą swą gorliwością y wymową JX. *Truskolawski* Proboszcz *Czernieiowski*; naostatek śpiewane było *Te Deum laudamus.*

Z Wiedniad. 5. *Październ:* Ministrowie *Tureccy* w *Szystowie* zapewnili, że *Porta* w Woynie teraz zakończoney, straciła 400,000. Ludzi, y 4,000. harmat. Prowadzenie zaś tey Woyny, kosztowało *Porcie* 400. Millionów *Piastrow.*

Z Paryża dnia 7. Pazdziernika. Sessya d. 6. Dekretowano na tey Sessyi, iż każdy z *Ministrow* dnia 8. zda sprawę o Stanie Państwa, &c. *Daley Minister wnętrznych Interessow* doniosł, że Pan *Focard*, Sekretarz *Departamentu* nad Rzekami *Rhodanu* i *Ligeris*, zabrawszy 246,800 *Liwrow* przeznaczonych na zapłatę dla *Duchownych*, uszedł. Dekretowano: ażeby ta Summa', Departamentowey Kassie nazad była powrocona. Oprocz tych Dekretow cała Sessya zeszła na Roztrząśnieniu Dekretu wczorayszego względem ustanowienia Ceremoniału o przyięciu wchodzącego na Sessyą Krola. Pan *Vosgien* domagał się znowu Raportu o tym Dekrecie, y żwawie od wielu innych w tym żądaniu swoim był poparty. Ale Pan *Girardin*, y wielu innych mocno opierali się temu Raportowi, żądaiąc koniecznie, ażeby zapadły wczora Dekret wzruszony nie był. Pan *Vosgien* przekładał, iż Krol przyiąwszy *Konstytucyą*, zasługuie na uszanowanie, że trzeba miec wzgląd na tkliwą czułość Jego, y nie obrażać iey z powodu takiego, iakim iest Ceremoniał; owszem między Władzą *Prawodawczą* y *Wykonawczą* koniecznie należy utrzymać Przyiacielskie zbliżenie się na dowod uszczęśliwienia Narodu. Dla *Narodowego Zgro:* rzeczą nie przyzwoitą zgoła nie iest: trzymać się *względem Krola* tychże samych śladow, ktorych *Tworcy Wolności* trzymali się; sprzyiaiący kłotniom y nie zgodom, łatwo mogą dopaść okazyi, przez Pomyłki Prawodawczego Korpusu, do wzniecenia na nowo y ożywienia swych Nadziei niegodziwych. Jnni ieszcze w Głosach swoich zastanawiali się nad *Obrażliwością Dekretu* tego, dowodząc, iż y Moc Krolowi dana, y sama Potrzeba Ludu wymaga Prorogatyw w Osobie Krola. Pan *Ducastel* w mowie swey o Krolu, użył wyrazu *Souverain.* Całe *Zgromadzenie* powstawszy natychmiast dało mu poznać nieukontentowanie o ten wyraz niezgodny z *Konstytucyą.* Pan *Ducastel* wymawiał się, iż przez nieostrożność użył tego wyrazu *Despotyzmu*, y wyznał, iż na naganę zasługuie; tym przecież oburzone na siebie *Zgromadzenie* uspokoił. Przyiaciele Dekretu zapadłego na nowo zaczęli mowić za obroną Dekretu tego; lecz na ostatku po długich wrzawach y kłotniach, dekretowano: że rzeczonego Dekretu

materya ieſzcze wznowiona będzie. Seſſya ſolwowała ſię na tym, że Ceremoniał maiący być za przybyciem Króla do *Narodowego Zgromadzenia* chowany, ieſzcze na ſtół do decyzyi przyidzie. W powſzechności mówiąc, przez ten Dekret, y roztrząśnienie iego, *Zgromadzenie* ninieyſze ſtraciło wiele Kredytu u Pospólſtwa, y wczora wieczorem Osoby *Zgromadzenia* od niektórych ſkupionego ludu tłumów nayszkaradnieyſzemi ſłowami zoſtały zelżone. Król iuż był poſtanowił nie póyść w piątek na Seſſyą *Narodowego Zgromadzenia*, chociaż to Deputacyi był obiecał; ale znowu powiadaią, że gdy teraz wſpomniony Dekret przez to odłożenie niby zmieniony zoſtał, Król na dniu wſpomnionym do *Zgromadzenia* przyidzie.

Z Paryża dnia 7. Pazdziernika. Emigracye z Pańſtwa nie uſtaią dotąd, owſzem zwiękſzaią ſię. Są Prowincye, w których ani iednego iuż Szlachcica nie maſz, chyba chory iaki, albo podeſzłego całe wieku. Wielu także Mieſzczan z Kraiu wyszło. Po innych Prowincyach Kobiety przyniosły Szlachcie w tychże Prowincyach ieszcze pozoſtałey, kądziele do ich domów.

Przecież Pan *Bertrand de Molleville*, przeszły Jntendent w *Bretanii*, przyiął Urząd Morſkiego Miniſtra, po exkuzowaniu ſię od tegoż Urzędu ſześciu Osób, którym wſpomnione Miniſtrowſtwo było ofiarowane.

Z Wiednia dnia 8. Pazdziernka. Dnia 22. Września, Kommenderuiący Generał w *Siedmigrodzie* Hrabia *Mitrowſki* powrócił z *Wołoszczyzny* nazad do *Hermannſtadt*, dokąd dnia 28. oſtatnia Kolumna naſzych Woyſk z *Wołoſzczyzny* była ſpodziewana.

Wiadomość, iakoby Arcy-Xiążę *Jozef* na Koadiutora Wielkiego Miſtrzoſtwa Zakonu *Teutońſkiego* miał być obrany, bez fundamentu rozgłoſzono.

Procz dwóch Reymentów Kawaleryi *Hohenzoller* y *Cobourg*, dwa także Reymenta Jnfanteryi *Gemmingen* y *Mattheſon* rozpoczęły ſwóy Marsz do *Niderlandow*. Więcey Reymentów, marſzu w tamte ſtrony nie rozpocznie, gdyż tyle właśnie Reymentów *Węgierſkich*, ile innych tam posłano teraz, ztamtąd ma powrócić nazad; co zdaie ſię na nowo pokazywać, iż wiadoma Deklaracya *Francuſkim* Xiążętom dana, innego nie będzie miała ſkutku, tylko, że *Auſtrya* y *Prusy* przez Zimę dzielnie intereſſować ſię będą za przywroceniem wſzyſtkich uſzkodzonych *Niemieckiego Pańſtwa Stanow*, do Praw im przynależnych.

Przy dziſieyſzey Gazecie rozdaie ſię *Addytament*, zawieraiący dalſzy ciąg Nowey *Konſtytucyi* pod Tytułem: *Urządzenie Sądów Mieyſkich y Aſseſſoryi.*

Doniesienia z Warszawy dnia 29. Październ: Roku 1791.

Nayiaśnieyszy Pan, chcąc Szkołę Rycerską przez siebie założoną, iaknaypożyteczniey-szą uczynić Kraiowi, pozwalał dotąd, aby prócz Kadetów Fundufzowych w niey Edukuiących się, y inne Obywatelskie dzieci z Nauk tey Instytucyi korzystać mogły. Gdy teraz li-czba na Lekcye chodzących tak się pomnożyła, że Nauczyciele wystarczyć y Klassy iuż pra-wie obiąć nie mogą, ma sobie za obowiązek Kommenda Korpusu Kadetów dopełnić w tym rozkaz JKMci y uwiadomić JJ. WW. WW. Obywatelów, ażeby się odtąd w przywożeniu lub w przysyłaniu Dzieci swych z Prowincyi daremnie nie zawodzili, gdyż wcale aż do ubycia tak wielkiey liczby przyięci nie będą.

Jeymć Pani z *Wilczyńskich Duninowa*, słysząc że w Gazetach ogłoszono, iakoby będąc Panną ieszcze małoletnią, y w Opiece zostaiącą, gwałtem była wzięta y uwieziona: przysła-ła do Akt Grodu *Warszawskiego* dla oblatowania swoiego przeciwko tey wieści Manifestu, tu-dzież spólnego między swym teraźnieyszym Małzonkiem Dozywocia, y Kwitu z Inwenta-rza.

Furman *Korecki*, powracaiąc z *Lublina*, pod wsią Tarczynem w Lesie znalazł Zegarek Tombakowy, Zwierzchność więc *Korecka* uwiadomia, aby kto go zgubił, do niey się o ten Ze-garek zgłosił, a to w przeciągu trzech Miesięcy, gdyż po wyszłych Miesiącach trzech od da-ty tego ogłoszenia, ieśliby się nikt do tego Zegarka nieodezwał, tedy iako własność temu Fur-manowi, który go znalazł, oddany będzie.

Gotlib *Wizner* Rzeznik *Korecki* miał za Zonę Barbarę *Zorgę* z *Węgier*; z którą iuż 20. lat nie mieszka, życzy tedy sobie wiedzieć, czy ieszcze żona iego żyie lub nie, y dla tego to do Gazet Publicznych podaie, upraszaiąc o danie znać do *Korca*.

Z mocy Dekretu Sądu Woytowskiego y Ławniczego M. *S*. W. y prorogacyi odprawiać się będzie w Ratuszu tegoż Miasta dnia 10. Listop: po godzinie 2. z południa Urzędowa Li-cytacya Dworku Sukcessorów *Boguszewskich*, częścią murowanego częścią zabudowanego przy Ulicy *S. Ierskiey* pod N. 1784. sytuowanego.

Powtarza się uwiadomienie z obiaśnieniem, iż z mocy Reskryptów JJ. OO. Xiążąt Pry-masów do Miast swych wydanych, aby Dobra w Mieście leżące spustoszałe, y od Dziedziców opuszczone Urzędownie otaxowane y więcey daiącemu sprzedane były, Urząd Miasta *Łowicza* przyprowadzaiąc zapadłe Dekreta do Exekucyi z poparcia Wierzycielów Licytasya Dobr UU: *Słomińskich* w Mieście *Łowiczu* sytuowanych, dnia 21. Listopada R. 1791. po południu o go-dzinie 3. ogłasza. Zyczący sobie kupić, moze wcześniey swoią Offerencyą w Kancellaryi te-goż Miasta *Łowicza* zapisać, y terminu Licytacyi attentować powinien.

Z mocy Dekretów Sądów Woytow: y Ławniczych M. S. W. Kamienica z Ogrodem y oparkanieniem przy Ulicy *Sliska* zwaney pod Nr. 1481. sytuowana, na satysfakcyą Wierzy-cielów Sl: *Emi* na przedaż przez Licytacyą iest deklarowana, ktora Licytacya przez Urząd Ławniczy na Ratuszu M. S. W. dnia 3.. tego Miesiąca odprawiać się będzie. Kto sobie więc będzie życzył pomienioney nabyć Kamienicy, może zapisać offerencyą w Kancellaryi Woytow: M. S. W. y terminu *Licytacyi* attentować powinien.

Dworki dwa *Boguszewskich* przy Ulicy Dzikiey pod Nrami 2320. y 2324. tu w Warsza-wie sytuowane, z mocy Rezolucyi Sądowych na Ratuszu Miasta Starey Warsza: więcey da-iącemu przez Urząd Ławniczy Miasta tegoż na dniu 10. Listopada o 3. godzinie po południu sprzedane będą.

Kurs trzymiesięczny Nauki Babienia corocznie w *Siemiatyczach* ustanowiony, y teraz swoy początek mieć będzie nazaiutrz po *Nowym Roku*, na który czas, zewsząd przysłane Bia-łogłowy, przyięte będą bez opłaty do Nauki. Przypomina się oraz Jarmark Tygodniowy w Siemiatyczach w dniu *Niepokalanego Poczęcia Nayświętszey Panny*, dnia 8. Grudnia przy-padaiący.

W Księgarni *Gröllowskiey* w Marywilu Nro 475 na Sali nad Bramą znayduią się nastę-puiące Xiążki y Pisma różne: (1) Mowy odpowiedne od Tronu JX. Hugona Kołłątaya Pod-kanclerzego Koronnego d. 13. 15. y 26. Września 1791. in 8. Zło: 1. gr: 15. (2) Ustanowie-nie Banku Patryotycznego na Wydział Poznański w Poznaniu in fol: Zł: 1.

„ konane,
„ ieſt naywięk[illegible]
„ ſtwem, ktòre N[illegible]
„ mać od *Reprezentan*[illegible]
„ Dekretuie: że Oſobom [illegible]
„ *cyinego Zgromadzenia Narodowego*,
„ ktòre użycie godne z ſwoiey
„ im powierzoney mocy uczyni-
„ li, uroczyſte dziękczynienie ma
„ być oświadczone. „ Dekretowano także, ażeby Głos Pana *Cerutti* y ten Dekret do wſzyſtkich Departamentòw rozeſłano.

Z *Moguncyi d. 6. Paździer:* Dowiaduiemy ſię; że Hrabiowie *de Provence* y *d'Artois*, od nieiakiego czaſu tu z Familią swoią mieſzkaiącego Grafa *de Pire* z *Bretannii*, nominowali ſwoim Miniſtrem przy Dworze *Moguncкim*, y przy Cyrkule *Wyżſzego Renu*. Xiąże *de Condé*, y Poſeł *Roſſyiſki* Hrabia *Romanzow*, naſzemu Xiążęciu Elektorowi w *Aschaffenburg* oddali Wizytę.

Z *Frankfurtu d. 8. Paździer:* Dnia 25. zeſzłego Mieſiąca w *Mergentheim* Arcy-Xiąże *Jozef* obrany został na Koadiutora *Wielkiego Miſtrzoſtwa Orderu Teutońſkiego* w *Frankonii*, y ma Rezydować w *Mergentheim* czyli *Ellingen*. W *Monachium* zaſzła iuż Rekwizycya o pozwolenie przeyścia dla dwoch *Auſtryackich* Reymentòw Kawaleryi do *Niderlandow*.

Z *Paryża dnia 7. Paździer: Seſſya dnia 5.* Uchwalono, że żadna z Oſob *Zgromadzenia* nie ma być puſzczona do wotowania, dopòki wprzòd Przyſięgi nie wykona na

Konſtytucyi. Dopiero
[illegible] nominowany na Pre-
[illegible]tacyi do Krola wyznaczo-
[illegible]ał Raport o uſkutecznieniu
[illegible]enia ſwego. Wyraził on, że Pan *Paſtoret* Prezyduiący pisał do Miniſtra, chcąc ſię dowiedzieć o godzinie, w ktòrey Kròl zechce przyiąć Deputacyą; Miniſter odpisał, że Kròl nazaiutrz chce tę przypuścić Deputacyą. Deputacya zaś żadną miarą niechciała do iutra odkładać zlecenia ſwego, y domagała ſię koniecznie o rychleyszą Audyencyą; ktòrą tegoż wieczora około godziny 9. na Kròlu wymogła. P. *Ducaſtel* w ten posob do Kròla mòwił: (*Sire*) *Nayiaśnieyſzy Panie, Prawodawcze Zgromadzenie Narodowe oſtatecznie iuż uſtanowione, wyſłało nas, Waſzą Kròlewſką Mość uwiadomić o tym.* Miniſter odpowiedział na to, że Kròl przybędzie w piątek do *Narodowego Zgrom:* Poczym Kròl pytał ſię Prezeſa y Oſoby Deputacyi, iak ſię zowią? y dopiero powiedział mu Monarcha ſpoſobem przyiacielſkim y otwartym: *Niemogę prędzey iak w piątek do Zgromadzenia przybyć; nieprędzey iak w piątek.*

Po złożeniu Raportu tego, domagał ſię Pan *Becquet* urządzenia Ceremoniału, ktòry w przyſzły piątek, y za każdym razem ma być zachowany, kiedy Kròl przybędzie do *Narod: Zgrom:* Ceremoniał w tey mierze zachowywany dotąd zdawał mu ſię niegodny *Maieſtatyczności Ludu* przez *Zgromadzenie* re-

prezentowanego: wiele w[illegible] dłości y niewoli śladów poſtrze[illegible], które z rownym ſą uniżeniem d[illegible] *Francuſkich P[illegible]awodawcow*, ia[illegible] dla *Narod*[illegible]. Nie można, daley rzekł, znieść śmieszney owey ſceny tego *Zgromadzenia*, ktore wſzyſtkie ſwe ruſzenia ſtoſuie do Poſtawy Krola; czas ieſt, ażeby *Lud Francuſki* ſwą Godność znowu obiął, y kiedyżtedyż poznał czego on ieſt wart, y czym ieſt w samey rzeczy. Więkſza część *Zgromadzenia* poparła tę Propozycyą iak nayżwawiey. Xdz *Chabet* Wikaryuſz czyli Officyał Xiędza *Gregoire* nowego Biſkupa *de Blois* oświadczył, iż ſię zgorſzył widząc upokorzoną poſtać, w ktòrey oſtatni Prezyduiący *Konſtytucyinego Zgro: Naro:* miał do Krola Mowę, zowiąc go tak częſto *Sire* to ieſt *Seigneur* (Pan) tudzież *Waſz Maieſtat*, ktòry tytuł oſtatni, ſamemu tylko Bogu dać należy; właśnie iak żeby òw Tytuł przez *Konſtytucyą* mu nadany: *Krol Francuzow*, uwłaczaiący był dla niego. Jnny znowu Deputowany uraził ſię o to, że dla Króla ſtawiaią krzeſło okryte złotem, gdy krzeſło Prezyduiącego takich ozdob nie ma. Naoſtatku na wnieſienie Pana *Coulon* dekretowano co naſtępuie: (1) Kiedy Król do *Naro: Zgro:* przybędzie, tedy wſzyſtkie Oſoby *Zgromadzenia* maią ſtać z odkrytą głową. (2) Kiedy Król przy ſtole iuż ſtanie, wtedy mogą Oſoby uſieść, y głowy nakryć. (3) Przy ſtole w linii równey maią być dwa krzeſła; krzeſło dla Króla będzie po lewey ręce Prezyduiącego. (4) Gdy Prezyduiący muſi mieć do Kròla Mowę, tedy da mu tylko Tytuł: *Krol Francuzow*. Toż ſię rozumieć ma y o Deputacyach do Krò[illegible]łanyah. (5) Kiedy Kròl wychodzi z *Naro: Zgrom:* tedy Oſoby znowu maią ſtać z odkrytą głową. (6) Liczba Deputowanych do Kròla odtąd ze 12. tylko Oſob ma ſię ſkładać.

Trzeba wiedzieć, że wyłączywſzy zagorzałych tylko *Republikaninow*, inni prawdziwi Przyiaciele Kròla, y ſamey *Konstytucyi*, a nawet y Poſpolity Lud, mocno zoſtał obruszony na *Zgrom: Nar:* z okoliczności ſkaſſowanych na teyże Seſſyi Tytułów *Sire* i *Waſz Maiestat*. Sama nawet *Gwardya Naro:* wielce ieſt o to urażona, tak dalece, że niechciała iuż nadal czynić ſłużby y zaciągać warty przy *Zgromadzeniu*, iakoż po wielkich perſwazyach przez *Municypalność* iey czynionych, zaledwo ſię dała tym czaſem ieſzcze nakłonić na to. Lud publicznie łżył Deputowanych przechodzących. Wieczorem w Pałacu zwanym *Royal Krolewſki*, y w *Thuilleries*, czyniono *Mocye* dążące do wypędzenia *Deputowanych* z *Zgromadzenia*. Mowiono też o Zgromadzeniu Sekcyi *Paryſkich*, na obmyślenie śrzodkow do wſtrzymania kroków *Prawodawczego Zgromadze: Narodo:* Sama nawet *Gielda Kupiecka* doznała ſkutków Dekretu rzeczonego, tak dalece, że Papierów Publicznych Walor zaraz ſię zniżył.

Numer 87.

ADDYTAMENT
DO GAZETY WARSZAWSKIEY
DNIA 29. PAŹDZIERNIKA ROKU 1791.

Z Warszawy dnia 29. Października. Reszta nowey *Konstytucyi* o URZĄDZENIU SĄDOW MIEYSKICH Y ASSESSORYI.

14to. Obowiązki Kancellarzystów Assessorya przepisze, rozdrukowane do wszystkich Sądów Mieyskich mieyscowych rozeszle, y ich zachowanie tymże Sądom nakaże.

15to. Każdy Sąd Mieyski Mieyscowy będzie miał Regenta przysięgłego, którego sam Sąd wybierze, z obowiązkiem zastępowania Pisarza w czasie legalney iego nieprzytomności.

16to. Sąd Mieyski Mieyscowy będzie miał iednego Prokuratora Fiskalnego czyli Sądowego, y beśpieczeństwa, drugiego Prokuratora Policyi, trzeciego Prokuratora Sierot y Ubogich. Pierwszy ma być przez Sąd wybrany, drudzy dway od Magistratu Sądowi dodanemi będą. Nie mogą być zmieniani, tylko za postąpieniem, ustąpieniem, lub odsądzeniem przez Sąd Ordynaryiny. We wszystkich zaś Sprawach, gdzieby niepotrzeba czynić od Sądu, lub od Policyi, albo gdzieby nie potrzeba ubogim y Sierotom dodawać Prokuratora, Strona każda przez siebie, przez swego Plenipotenta, albo kogokolwiek innego, którego sobie na to przez Plenipotencyą Urzędowną wybierze, czynić może. W Sprawach iednak Wdów y Sierot, choćby Strona miała swego Agenta, Prokuratora, Plenipotenta, lub iakimkolwiek imieniem nazwanego Obrońcę, Prokurator Sierot do obrony Sprawy przydanym od Sądu być ma, y Spraw takowych bronić w Sądzie obowiązany będzie. A gdyby dla choroby, lub inney legalney przyczyny stawać nie mógł, Sąd innego Prokuratora do obrony przyda.

17mo. Każdy z tych Prokuratorów przy obięciu swych obowiązków, Przysięgę następuiącą w obecności Sądu wykonać powinien: — ,, ia N. Przysięgam Panu Bogu Wszechmogą-
,, cemu w Troycy Swiętey Iedynemu, iż powierzone mi obowiązki pilnie dopełnię, w Spra-
,, wach przez Sąd, albo Syndyka imieniem Magistratu mnie poleconych, z wszelką usilnością
,, y pilnością stawać będę, dowody y Prawo rzetelnie bez naciągania składać będę, Stronie do
,, mnie udaiącey się, wiernie doradzać będę, na wszelkie Zapozwanie w Sprawach do mego
,, obowiązku należących, pisać się będę, y w nich, co do mnie należy, czynić nieomieszkam.
,, Do czego wszystkiego obowiązuię się Sądowi pod odpowiedzią z Osoby y z Maiątku mego.
,, Tak mi Panie Boże dopomoż. ,,

18vo. Prokurator Fiskalny stawać będzie w Sprawach beśpieczeństwa Sądu y Osób Sądowych, tudzież w Sprawach Opłaty Kancellaryi Sądowey, a to za wyraźnym Sądu rozkazaniem. Prokurator Sierot y Ubogich stawać ma w Sprawach od Osób, którym przez Sąd lub za Rekwizycyą Syndyka przydany zostanie. Prokurator Policyi, stawać będzie w Sprawach Policyi za Rekwizycyą Officyalistów Policyi, lub Ekonomicznych.

19no. Za każdym podaniem Memoryału, Sąd Pozwu odmówić nie ma.

20mo. Sąd Mieyscowy Mieyski mieć będzie Woźnych, czyli Sług Mieyskich do usługi każdego Sądu *respective* używać się mianych przez Magistrat Autentykowanych, y Possessya w Mieście, lub dostateczne za sobą zaręczenie maiących, do pełnienia obowiązków, iakie ninieyszym Prawem są przepisane.

2do. Przyfięga Woźnego, którą przed Sądem ma wykonać, ieft naftępuiąca: — „ Ja „ N. przyfięgam Panu Bogu Wfzechmogącemu w Troycy Swiętey Jedynemu, iż będąc Au„ tentykowany od Magiftratu do pofługi Sądu, pilnie w tey pofłudze fprawować fię będę, Me„ moryały y Pozwy Stronom wiernie podawać y zeznawać, oraz wfzelkie obowiązki podług „ Prawa y zlecenia Sądowego, pełnić będę. Nad wyznaczoną Prawem opłatę wymagać, ani „ przyimować więcey niebędę. Do czego wfzyftkiego obowiązuię fię pod odpowiedzią z ofo„ by y maiątku mego. Tak mi Panie Boże dopomoż, y niewinna Syna iego Męka. „

22do. Ponieważ żaden Sąd Ordynaryiny *Primæ Inftantiæ* nie może fię obeyść bez Urzędu Wykonawczego, ktoryby Wyroki Sądowe exekwował, i inne obowiązki z mocy fobie od Sądu Ordynaryinego nakazane dopełniał; przeto przy każdym Sądzie Ordynaryinym Mieyfkim Mieyfcowym, do tych powinności będzie Urząd Ławniczy.

ARTYKUŁ II. *O Sądach Primæ Inftantiæ w Miaftach na Cyrkuły podzielonych.*

1mo. Każdy Sąd Mieyfki Mieyfcowy Ordynaryiny w Miaftach podzielonych na Cyrkuły, w każdym Cyrkule mieć będzie fześciu Ławników, w Miaftach zaś niepodzielonych na Cyrkuły, czterech wybranych przez Lud Mieyfki na Zgromadzeniu Mieyfcowym. Szczególnieyfzym obowiązkiem Ławników ieft exekwować Dekreta y Proceffa Sądu Ordynaryinego *Primæ Inftantiæ* w Mieście, expedyować wizye, fpifywać Inwentarze y działy, affyftować podług Prawa do Teftamentów, y odbierać Tranzakcye z Wyroku Sądowego od tych, ktorzy przed Sądem dla fłabości zdrowia ftanąć niemogą, tudzież za Dekretem Sądu Ordynaryinego Pierwfzey Inftancyi, odbywać Kommiffye na gruntach w obrębie Miafta, a to w Sprawach takowych, których Sąd na Stole rozpoznać niemoże, zawfze iednak z obowiązkiem odefłania po Decyzyą do Sądu Ordynaryinego, z tym warunkiem, iż Sąd z podanych od Stron Ławników po iednym za Kommiffarza, y iego Zaftępcę obierze, a Prezesa y iego Zaftępcę, gdyby fię Strony nie ugodziły, zawfze fekretnemi krefkami wyznaczy. Zaftępcy w tenczas tylko Urząd fwoy odbywać będą mogli, gdy wyznaczony Kommiffarz z przyczyn legalnych nie ziedzie.

2do. Przyfiąga Ławników ieft naftępuiąca: — „ Ja N. przyfięgam Panu Bogu Wfzech„ mogącemu w Troycy Swiętey iedynemu, iż w wykonaniu Wyroków Sądu, iako też w peł„ nieniu obowiązków Sądu Delegowanego, czyli Kommiffarfkiego, pilnie fprawować fię będę, „ Regułę Dekretu wiernie zachowam, podług Prawa y Dowodów powierzone mi Sprawy po„ znawać będę, nie uwodząc fię przyiaźnią, względem, lub nienawiścią, nadgrody nad przepis „ Prawa wymagać nie będę, w pełnieniu obowiązków moich zwłoki żadney nie użyię. Do cze„ go wfzyftkiego obowiązuię fię pod odpowiedzią z Ofoby y maiątku mego. Tak mi Panie Boże „ dopomoż, y niewinna Syna Jego Męka. „

3tio. W Mieście na Cyrkuły podzielonym, Sądowi *Primæ Inftantiæ* w każdym Cyrkule poftanowionemu, złożonemu z iednego Burmiftrza, z czterech Sędziów, y tyleż Zaftępców przez Lud Mieyfki na Zgromadzeniu Cyrkularnym obranemu, wfzyftko to fłuży, co ieft przepifane dla takowego Sądu w Mieście nie maiącym Cyrkułów.

4to. Dla Ławników Cyrkularnych też fame fłużą przepify, które fą dane dla Ławników w Miaftach niemaiących Cyrkułow.

ARTYKUŁ III. *O Sądach Potocznych.* — *1mo.* Oprócz Sądu Ordynaryinego *Primæ Inftantiæ*, w każdym Cyrkule Miaft większych, y w każdym Mieście na Cyrkuły nie podzielonym, uftanowione fą Sądy Woytowfkie Potoczne, w których Woyt, przez Lud Mieyfki na Zgromadzeniach Mieyfkich wybrany, obowiązany ieft godzić, y fądzić oftatecznie Sprawy potoczne, nieprzenofzące wartości Złotych Pięćdziefiąt, y Kary Złotych Dwanaście, na rzecz Strony pokrzywdzoney; w rozfądzenie zaś większych Spraw pod żadnym pozorem wdawać fię nie ma.

2do. Decyzye tak ugodzonych, iako odfądzonych przez Woyta Spraw w Protokuł na to iedynie fłużący, zapifywane być powinny.

3tio Sąd Potoczny Woyta Cyrkularnego, tym fię iedynie różni od Sądu Woyta w Mieście na Cyrkuły niepodzielonym, iz Woyt Miafta, będąc oraz prezyduiącym w Magiftracie, oftatecznie Sprawy potoczne wartości wzwyż wyrażoney załatwia, w Decyzyi zaś Woyta Cyrkularnego, gdyby fię kto czuł pokrzywdzonym, może fię udać na fkargę do Prezydenta Miafta, a Prezydent, lub zaftępuiący go w tych obowiązkach Vice Prezydent, fkargę takową przyiąć, y oftatecznie załatwić powinien.

(*Refzta potym*)

D O N I E S I E N I E

Nader iest wiadomo Publiczności, iżby wspominać należało, że pod Panowaniem dzisieyszym STANISŁAWA AUGUSTA, Kunszta, Fabryki, Rękodzieła, iedne wprowadzone, inne wydoskonalone Kray zdobią, y zbogacaią. Wrzędzie tych znakomitszą liczyć się może Fabryka Marmurów Dębnickich, o mil trzy od Krakowa, przy Czerny Pustyni XX. Karmelitów Bossych,

W prawdzie od dawnych wieków, w górach tamecznych pracowano lecz niedostatkiem doskonałych Rzemieślników, niedostatkiem potrzebnych kosztów, a na koniec gustu y wzorów, do należytey doskonałości, nieprzychodziła. To wszystko, gdy Nayiaśnieyszy Pan pod bytność swoią w Woiewództwie Krakowskim widział, troskliwość Iego, gdzie tylko dobro Kraiowe postrzedz może, zastanowiło. Wziąść zatym raczył, na swoy koszt tę Fabrykę, y zaraz Maistrów, w sztuce Naybiegleyszych, do dobywania, dłutem wyrabiania, y polerowania z Włoch sprowadzić rozkazał. Koszta na ich sprowadzenie y utrzymywanie, przez lat cztery łożone, skutek pomyślny życzeniom Iego przyniosły. Już albowiem iey dzieła po Kościołach, Pokoiach, Ogrodach, nakoniec w Magazynie Warszawskim y gatunki Marmurów okazuią, y roboty, gust, delikatność, y doskonałość zaświadczaią.

A gdy tak powszechną zna duią zaletę, uwiadomia taż Fabryka Publiczność, że wszelkie Kommissa, z kądkolwiek, przyimować będzie, Znayduią się w Iey gorach, gatunki Marmurów, nayprzod Czarny w obfitości, y sztukach miary kilkułokciowey Biały, lecz nie zupełnie, iżby na Statuy lub Busta, mogł służyć, w sztukach także dużych. Drugi biały, co do koloru iaśnieyszy, y na Statuy zdatny, ale w gatunku miększy, blado czarny w zielony wpadaiący, w sztukach dość okazałych, Alabaster przedni biały, y inny biały z czerwonemi plamami, w sztukach bardzo dużych. W pomnieyszych zaś sztukach, mieć można, popielaty, czerwony, żołtawy y ieden szczególny, z tych wszystkich mieszany, nakoniec Porfir, z bliskiego gruntu J. O. Xiężny Jeymości Marszałkowy Lubomirskiey, użyczany.

A zatym wyrabiać podeymuie się Fabryka, wszelkie Ołtarze, choćby nayokazalszego rysunku, nadgrobki, do Kościołow, Cmentarzów lub Katakumbów, Urny Wanny, gradusy, Wazony do przysionków Ogrodow, posadzki kompasy. Ganki Balasy, y tym podobne w mieyscach publiczaych ozdoby. Co do mebłów, Kominki, Stoliki, Kolumny, z Marmurów y Alabastrów, Wazony wielkości wszelkiey. Lichtarze, Kałamarze, Czarki, w guście Etruskow, wszelkie rysunki, mozdzerze, Blaty do Komodów, y wszystko ogolnie, co do Kamieniarskiey

roboty, choć naydelikatnieyſzey należeć może. Prócz tego Tabliozkami Marmurowemi, wykładać może, Stoły, Sciany, Urny, Gzemſe, Kominki, y cokolwiekby nakazano było, kitem wiecznym. To zaś wſzyſtko, roboty y polorem, nic Zagranicznym nieuſtępuiącym, przez Rodaków y Kraiowych Rzemieślników. Gdyby zaś był ryſunek, gdzieby Snycerſka robota, y ozdoby brundzowe wchodziły,(iako to do mèblow pokoiowych, z guſtem używane bydź może.) y te Fabryka Marmurowa u Rzemieślników Krakowſkich doſkonałych, mogłaby obſtalować. To zaś wſzyſtko za cenę mierną,y od tey, ktoraby za granicę wydana była, daleko mnieyſzą.

Y to Fabryka na ſiebie wziąść może, że do Wiſły pod Krakow, do Warſzawy, nawet y daley, ſztuki doſtawi, tak zapakowane, że na każde mieyſce, bez ſzkody, dowiezione bydź będą mogły, iednak za oſobną, za taki tranſport ugodą. Do oſobney także ugody należą Litery, któreby na nadgrobkach,lub inne napiſy wyrzynane bydź miały; nie mniey iak Ich złocenie, bo tych liczba, determinuie kwotę pieniężną.

Za doſkonałość roboty y poloru, za punktualność w wygotowaniu na czas w Kontrakcie umowiony, za beſpieczeńſtwo tranſportu zaręcza Fabryka. A dla łatwości, y pewności, odbierania Kommiſſow, wymienia, do kogo liſt z ryſunkami, bydź maią adreſſowane, albo, *do P. Ludwika Hempla, Kontrolera Magazynu Marmurow Fabryki Kraiowey Dębnickiey w Warſzawie* albo *do P. Müllera, Kontrolera Fabryki Dębnickiey w Krakowie*. W liście zaś, do iednego z tych piſanym, ma bydź wymieniony adres, na który pocztę, gdzie reſponſować, y iak podpiſać Fabryka, widziawſzy przyſłany ſobie ryſunek, nieomieſzka zmierzyć, ocenić, y w krotce dać reſpons.

Wſzakże, gdyby kto, żądanie tylko ſwoie opiſał, y miarę mieyſca,wyſokości,ſzerokości, głębokości, w którym, czy Ołtarz, czy Nadgrobek, czy inna iakąkolwiek robotę miećby ſobie życzył, Fabryka ułatwi, że ryſunki; oſzczędne, a guſtowne, do wyboru poda. A gdy przez liſty, cena umowioną będzie, y Kontrakt ſpiſany, trzecią część na zadatek ceny umówioney złożoną mieć zechce lub u P. Ludwika Hempla w Warſzawie, lub u P. Müllera w Krakowie, a to przez ręce Bankierów Warſzawſkich, albo P. Hitzigera Krakowſkiego, lub iakimkolwiek innym pewnym ſpoſobem, reſztę zaś zapłaty odbierać będzie Fabryka, przy oddawaniu roboty do kogoby iey zlecone, y naznaczone było.